

प्रकृत कार्यालयीन उपयोगा करिता

जिल्हा सामाजिक व आर्थिक समालोचन

जिल्हा नांदेड

१९८५ - ८६

अर्धा व सांख्यिकी संचालनालय,

महाराष्ट्र शासन,

जिल्हा कार्यालय,

नांदेड

जिल्हा सामाजिक व आर्थिक समालोचन

जिल्हा - नांदेड

१९८५ - ८६

अनुक्रमणिका

विषय	पृष्ठक्रमांक
भाग - १	
१) दृष्टिक्षोपात जिल्हा नांदेड (सामान्य माहिती व महाराष्ट्राशी तुलना)	१ ते २१
२) जिल्हा सामाजिक व आर्थिक समालोचन	१ ते २५
भाग - २	
३) जिल्हा सांख्यिकी गोष्ठावारा (विविध माहितीचे सांख्यिकी तक्ते)	१ ते २१३

टोपरे/-

(D) दृष्टदीक्षोपात जिल्हा (नांदेड)

दृष्टदीक्षोपात

अ.क्र.	बाब	परिमाण	नांदेड जिल्हा	महाराष्ट्र
		१९८५-८६		१९८५-८६
१	२	३	४	५
(एक)	प्राकृतिक रचना	(एक)	(एक)	(एक)
अ)	भौगोलिक स्थान			
१)	उत्तर अक्षांश	अंश	१६.१५ ते १९.५५	१६.४ ते २२.१
२)	पूर्व रेखांश	अंश	७७.५० ते ७८.१५	७२.६ ते ८०.९
ब)	हवामान			
	तपमान			
१)	किमान	तेलतयस	१३.१	उ.ना.
२)	क्याल	तेलतयस	४०.५	उ.ना.
३)	पर्जन्य(सरासरी)	मि.मि.	(सरासरी ७५०)	उ.ना.
क)	प्रासासकीय विभाग(१ संप्रिल रोजी)			
१)	ताळके	संख्या	२	३०३
२)	टंवाई ग्रस्त ताळके	"	२	१३०
३)	शाहरे	"	११	३०४
४)	सकनीत्मक ग्रामिणा विकास प्रकल्प गट	"	११	३१८

पुढे चालू - -

१	२	३	४	५
---	---	---	---	---

(क) प्रशासकीय विभाग (१ एप्रिल रोजी)

(क) प्रशासकीय विभाग (१ एप्रिल रोजी)

६) गावे (एकूण)	संख्या	१,४८१	४१,१३३
१) निर्जना	"	५६	२,४७९
२) वस्ती असलेली	"	१,४२५	३९,६५४
७) होटेल्स	पौ. कि. मी.	१०,५०२	३,०७,६९०

(दोन) प्रशासकीय संस्था

(दोन) प्रशासकीय संस्था

१) पंचायत समित्या	संख्या	८	२१८
२) महानगर पालिका	"	१	११
३) नगरपरिषद	"	११	२२६
४) कटक मंडळ	"	—	७
५) ग्राम पंचायती (३१,३८६)	"	१,१४८	२४,६३१
६) पोलीस स्थानके (१,१६९८५)	"	१,२१९	७७८
७) पोलीस आउट पोस्ट (१,१६९८५)	"	१,१९१	१,१९१

(तीन) लोक संख्या (१९८१)

(तीन) लोक संख्या (१९८१)

१) ग्रामीण लोक संख्या	अकडे व्हा रीत	१४,२१	४०,७९१
२) नागरी लोक संख्या	"	३,३८	२१,९९३
३) एकूण लोक संख्या	"	१७,५९	६२,७८४
४) अनुसूचित जातीचे लोक संख्या	"	१,६८	४,४८०

(111)

दुष्कोपात जिल्हा (नांदेड) (चालू)

१	२	३	४	५
(तीन) लोक संख्या (१९८१) चालू				
५) अन्नसुचित जातींच्या लोकांख्येची टक्केवारी		टक्केवारी	११.३०	७.१४
६) अन्नसुचित जमातींची लोकसंख्या		आकडे हजारत	१,७८	५,७७२
७) अन्नसुचित जमातींच्या लोकांख्येची टक्केवारी		टक्केवारी	१०.१९	९.१९
८) पुरुष		आकडे हजारत	८,९२	३२,४२५
९) स्त्रिया		आकडे हजारत	८,५७	३०,३६९
१०) स्त्रिया-पुरुष प्रमाण		१००० पुरुषांमध्ये स्त्रियांचे प्रमाण	९६०	९३७
११) घनता		दर चौ. कि.मी.	१६७	२०४
क्षेत्रातील लोकसंख्या				
१२) साक्षरतेचे प्रमाण				
१) एकूण		टक्केवारी	२९.७८	४७.१८
२) पुरुष		"	४३.३२	५८.७९
३) स्त्रिया		"	१५.६७	३४.७९
४) राज्यामध्ये जिल्हांचा क्रमांक		संख्या	३०	-
(चार) कृषी (१९८४-८५)				
१) भौगोलिक क्षेत्र		हजार हेक्टर	१०,३३	३०,३५८
२) जंगल व्याप्त क्षेत्र व त्यांची भौगोलिक क्षेत्राची टक्केवारी		हजार हेक्टर	९२	५,३४३

पुढे चालू - -

(iv) दृष्टीक्षोपात जिल्हा (नांदेड) (चालू)

१	२	३	४	५
(चार) कृष्ण वातू				
३) शोतीला उपलब्ध नसलेली जमीन (१९८४-८५)	हजार हेक्टर	८.९०/	१७.३७/	
अ) बिगर शोती वापराखालील जमीन	"-	३४	१,०६०	
ब) पडोव आणि लागवडी लायक नसलेली जमीन	"-	२०	१,७१०	
क) एकूण	"-	५४	२,७८०	
४) पडोव जमीनी व्यतिरिक्त लागवड न केलेली ई तर जमीन (१९८४-८५)				
१) कायम गुरवणे आणि इतर	हजार हेक्टर	५१	१,५५८	
२) झाडे झुडप्या खालील जमीन	"-	५	१९५	
३) लागवडी योग्य परंतु पड जमीन	"-	१९	१,०२७	
५) पडोव जमीन (१९८४-८५)				
१) चालू पड	"-	७०	८४९	
२) इतर पड	"-	२०	८३१	
६) पिका खालील क्षेत्र				
१) पिकाखालील निव्वळ क्षेत्र	"-	७२३	१८,१८५	
२) दुसोटा क्षेत्र	"-	४४	२,२८५	
३) एकूण पिकाखालील क्षेत्र	"-	७६७	२०,४७०	
७) ओलित क्षेत्र (१९८४-८५)				
१) निव्वळ ओलित क्षेत्र	"-	३४	१,८७६	
२) एकूण ओलित क्षेत्र	"-	६०	२,५१८	

पुढे चालू - -

(५) दृष्टीक्षोपात जिल्हा (नांदेड) (चालू)

१	२	३	४	५
८) महत्वाच्या पिकाखालील क्षेत्रा (अन्न धान्ये १९८५-८६)	हजार हेक्टर		४५२	१४,०९१
९) वडित धारणा जमिनी (१९८०-८१) (अंतिम)				
१) २ हेक्टर पेक्षा कमी	संख्या(००)		९६,३	३४,६६८
२) २ ते १० हेक्टर	"		१,२८,४	३०,७७५
३) १० हेक्टर पेक्षा जास्त	"		८,६	३,१८२
१०) जमोन महसूल वसूली (१९८५-८६)	लाखा रुपये		१३.६२	३,७३७
११) जिल्हा पीरिष्ठादांचा उपकर	हजार रुपये		उ.ना.	४२,०२९
१२) पंचायत समितीचा उपकर	"		उ.ना.	उ.ना.
५) पशुसंकेत (पशुध्यान गणना १९८२)				
१) पशुध्यान	संख्या हजारात		१,१८८	३०,९१९
२) गायी व बैल	"		६७५	१६,१६३
३) म्हशी व रेडे	"		१६९	३,९७२
४) मेंढ्या	"		५०	२,६७१
५) शोळ्या	"		२३९	७,७०५
६) कोंबड्या व बदके	"		२८४	१९,८४४
७) पशुवैधिक्य अधिकारी	संख्या		४०	उ.ना.
८) निम पशु वैधिक्य अधिकारी	"		६९	उ.ना.
६) सहकार (१९८५-८६)				
१) सहकारी संस्था	संख्या		२,५८५	७९,२९१
२) प्राथमिक कृषि सहकारी पत संस्था	"		९५४	१८,३७४
३) प्राथमिक कृषि सहकारी पत संस्थाची सभासद संख्या	"- लाखात		२.३४	६,३११

पुढे चालू - -

(VI)

दृष्टीक्षोपात जिल्हा (नांदेड) (चालू)

१	२	३	४	५
६) सडकार (१९८५-८६) (चालू)				
४) दूग्धाशाला संस्था		संख्या	३७५	१२,०६४
५) प्राथमिक वृद्धो पत संस्थानी दिलेली रकमे		र. (कोटीत)	१३.२८	४१८
७) जलसिंचन				
१) पूर्ण झालेले पाटबंधारे प्रकल्प व त्याखालील लाभक्षेत्रे (३० जून १९८४)				
१) मोठे प्रकल्प		संख्या	३	१६
लाभक्षेत्रे		हजार हेक्टर	१५५	उ.ना.
२) मध्यम प्रकल्प		संख्या	७	१२५
लाभक्षेत्रे		हजार हेक्टर	११	उ.ना.
३) लघुप्रकल्प (पुठ भाग)		संख्या	२६३	१,१८०
लाभक्षेत्रे		हजार हेक्टर	३७	उ.ना.
४) सिंचन विहीरीखालील भि. जणगारे क्षेत्र (१९८४-८५)		-"-	१२	१,०५७
२) काम सुरु असलेल्या पाटबंधारे प्रकल्पाखालील लाभ क्षेत्रे				
१) मोठे		संख्या	-	-
लाभ क्षेत्रे		हजार हेक्टर	-	-
२) मध्यम		संख्या	-	-
लाभ क्षेत्रे		हजार हेक्टर	-	-
३) लघुपाटबंधारे		संख्या	-	-
लाभक्षेत्रे		हजार हेक्टर	-	-
३) जिल्ह्यामध्ये नव्याने घोष्यात येणारे प्रकल्प व त्यांचे अदा जित्त लाभ क्षेत्रे				
१) मोठे		संख्या	-	-
अदा जित्त लाभ क्षेत्रे		हजार हेक्टर	-	-

सुटे चालू - -

(vii) दृष्टीक्षोपात जिल्हा (नांदेड) (चालू)

१	२	३	४	५
३) जिल्ह्यामध्ये नव्याने घोष्यात येणारे प्रकल्प व त्याचे (चालू)				
	अदाणीत लाभ क्षेत्र			
	२) मध्यम	संख्या	-	-
	अदाणीत लाभ क्षेत्र	हजार हेक्टर	-	-
	३) लघु	संख्या	-	-
	अदाणीत लाभ क्षेत्र	हजार हेक्टर	-	-
८) उद्योग (१ संप्रल १९८५ रोजी उत्पादन चालू असलेले)				
	१) नोंदणी क्रम कारखाण्यांची संख्या	संख्या	१३५	२२,४५१
	२) नोंदणी क्रम चालू कारखाण्यांची संख्या	"-	११५	१८,९२२
	३) साखार कारखाण्यांची संख्या (१९८४-८५)	"-	३	८८
	४) सर्व त्त गिरण्यांची संख्या (३१*३*८५)	"-	३	१३३
९) वीज				
	१) वीज पुरवठा केलेली शाहरे व छोडी (३१*३*८६)	संख्या	१,४९२	३३,९२७
	२) विद्युतीकरण झालेल्या गावांची संख्या (१९८५-८६)	"-	१,४८१	३३,६२०
	३) वीज पुरवठा केलेले पंप तंबा (१९८५-८६)	"-	१,९२५	१०,१७,७०४
	४) गोबर गैस संयंत्रे	"-	२,१६४	९१,३१५
१०) सार्वजनिक आरोग्य (१९८५)				
	१) रग्णालय	संख्या	१२	६५०
	२) दवाखाने	"-	५८	१,७२२
	३) प्राथमिक आरोग्य केंद्रे	"-	४८	१,५३९
	४) प्राथमिक आरोग्य पथके	"-	७	८१

पुढे चालू - -

(viii) दृष्टीक्षोपात जिल्हा (नांदेड) (चालू)

१	२	३	४	५
दहा) सार्वजनिक आरोग्य (१९८५)				
५) एकात्मिक बाल विकास योजना गट		संख्या	२	१०४
६) अंगणावाडीत उपस्थित राहणारी मुले		"-	उ.ना.	उ.ना.
अकरा) गिवाह्या शिक्षण (३० सप्टेंबर १९८५ अखेर)				
१) एकूण प्राथमिक शाळा		संख्या	१,७६२	५४,४०६
२) एक शाळाको शाळा		"-	८०२	१७,०९८
३) प्राथमिक शाळेतिल विद्यार्थी		संख्या हजारात	२,५९०	९,४१८
४) प्राथमिक शाळेतिल शिक्षक		"-	६	२४५
५) प्रत्येक शाळाका मागे विद्यार्थी		संख्या	४७	३८
बारा) दुय्यम शिक्षण				
१) दुय्यम शाळा		संख्या	२१३	८,१७७
२) शाळेतिल एकूण विद्यार्थी		संख्या हजारात	९७	४,५८५
३) शाळेतिल शिक्षक		"-	३	१४६
तेरा) उच्च शिक्षण (३०.९.१९८६) रोजी)				
१) संस्था		संख्या	१३	१,२५५
२) एकूण विद्यार्थी		संख्या हजारात	२४	८८८
चौदा) अ) प्रौढ शिक्षण				
१) प्रौढ शिक्षण केंद्रे		संख्या	५६०	२०,४७४
२) प्रौढाची उपस्थिती		संख्या हजारात	उ.ना.	६४०

पुढे चालू - -

(X) दृष्टीक्षेपत जिल्हा (नांदेड) (चालू)

		४	५
बौद्ध) ब) तांत्रिक शिक्षण			
१) औद्योगिक प्रशिक्षण संस्था			
२) शासकीय व भासण सहाय्यत	संख्या	उ.ना.	उ.ना.
३) इतर (जाजगी)		उ.ना.	उ.ना.
४) शासकीय व भासण सहाय्यत औद्योगिक प्रशिक्षण संस्थांमध्ये मजूर भासण जागी		उ.ना.	४१,१८८
५) तांत्रिक व व्यावसायिक शिक्षण संस्था			
१) शासकीय व भासण सहाय्यत		उ.ना.	१६०
२) इतर (जाजगी)	"	उ.ना.	५२५
३) शासकीय तांत्रिक व व्यावसायिक शिक्षण संस्थांची प्रवेश क्षमता	"	उ.ना.	१७,२००
४) अनिर्पत्यावो संख्या	"	उ.ना.	उ.ना.
पट्टार) पारवहन आणि दळणवळण (१ एप्रिल रोजी)			
१) एकूण रेल्वे मार्ग (लांबी कि.मी.) (८५-८६)	कि.मी.	२०८	५,२९७
२) रस्त्यांनी जोडलेली गावे	संख्या	उ.ना.	३४,६२४
३) एकूण रस्त्यांची लांबी (पूष्ठांकित)	कि.मी.	५,३९३.००	१,०९,७९६
४) राष्ट्रीय महामार्गांची लांबी	"	"	२,९३९ X
५) राज्य महामार्ग	"	८१५	१९,०७६
६) महत्वाच्या जिल्हा रस्त्यांची लांबी	"	१,६५१	२६,७६३ X
७) इतर जिल्हा रस्त्यांची लांबी	"	८७५	२८,८६१ X
८) ग्रामोण रस्त्यांची लांबी	"	२,०५२	७८,९४२ X
		सुटे चालू	

(X) दृष्टीक्षोपात जिल्हा (नांदेड) (चालू)

(X) दृष्टीक्षोपात

१	२	३	४	५
सोळा) पिण्याचा पाण्याचा पुरवठा (१ एप्रिल रोजी)	सोळा) पिण्याचा पाण्याचा पुरवठा (१ एप्रिल रोजी)	सोळा) पिण्याचा पाण्याचा पुरवठा (१ एप्रिल रोजी)		
कठीण गावाची संख्या	कठीण गावांची संख्या	कठीण गावांची संख्या	उ.ना.	उ.ना.
१) डोडयाना क्लेला पुरवठा	१) डोडयाना क्लेला पुरवठा	१) डोडयाना क्लेला पुरवठा	उ.ना.	उ.ना.
अ) नळाचा पाणी पुरवठा	अ) नळाचा पाणी पुरवठा	अ) नळाचा पाणी पुरवठा	१२३	उ.ना.
ब) छ्मनलोका	ब) छ्मनलोका	ब) छ्मनलोका	उ.ना.	उ.ना.
क) विहोर	क) विहोर	क) विहोर	२३	उ.ना.
२) टॅक्स किंवा बेलगाडीने पाणीपुरवठा केला जाणारी गावे	२) टॅक्स किंवा बेलगाडीने पाणीपुरवठा केला जाणारी गावे	२) टॅक्स किंवा बेलगाडीने पाणीपुरवठा केला जाणारी गावे	२५४	उ.ना.
३) योजनेत समाविष्ट करावयाची गावे	३) योजनेत समाविष्ट करावयाची गावे	३) योजनेत समाविष्ट करावयाची गावे	उ.ना.	उ.ना.
सतरा) धारबांधणी	सतरा) धारबांधणी	सतरा) धारबांधणी		
ग्रामीण कामगारांसाठी बांधलेल्या झोपड्या सकार्मिक	ग्रामीण कामगारांसाठी बांधलेल्या झोपड्या सकार्मिक	ग्रामीण कामगारांसाठी बांधलेल्या झोपड्या सकार्मिक	४८०	उ.ना.
ग्रामोणा विकास कार्यक्रम	ग्रामोणा विकास कार्यक्रम	ग्रामोणा विकास कार्यक्रम		
अठरा) १) दारिद्र्य रेषे खालील कुटूंबे (१९८२-८३)	अठरा) १) दारिद्र्य रेषे खालील कुटूंबे (१९८२-८३)	अठरा) १) दारिद्र्य रेषे खालील कुटूंबे (१९८२-८३)	३५,३४	उ.ना.
२) मार्च १९८५ पर्यंतचे लाभार्थी	२) मार्च १९८५ पर्यंतचे लाभार्थी	२) मार्च १९८५ पर्यंतचे लाभार्थी	३२,२२४	उ.ना.
एकोनिस) रोजगार ह्यो योजना	एकोनिस) रोजगार ह्यो योजना	एकोनिस) रोजगार ह्यो योजना		
१) मंजूर झालेली कामे	१) मंजूर झालेली कामे	१) मंजूर झालेली कामे	उ.ना.	उ.ना.
२) पूर्ण झालेली कामे	२) पूर्ण झालेली कामे	२) पूर्ण झालेली कामे	उ.ना.	उ.ना.
३) अमूरो कामे	३) अमूरो कामे	३) अमूरो कामे	उ.ना.	उ.ना.
४) प्रगती पथावर असलेली कामे	४) प्रगती पथावर असलेली कामे	४) प्रगती पथावर असलेली कामे	६,१९५	उ.ना.
५) सुरू करता येण्या सारखी कामे	५) सुरू करता येण्या सारखी कामे	५) सुरू करता येण्या सारखी कामे	उ.ना.	उ.ना.
६) नोंदणीकृत कामगार	६) नोंदणीकृत कामगार	६) नोंदणीकृत कामगार	उ.ना.	उ.ना.
७) सरासरी दैनिक उपस्थाती (अभावत)	७) सरासरी दैनिक उपस्थाती (अभावत)	७) सरासरी दैनिक उपस्थाती (अभावत)	उ.ना.	उ.ना.
८) क्पाल दैनिक उपस्थाती	८) क्पाल दैनिक उपस्थाती	८) क्पाल दैनिक उपस्थाती	उ.ना.	उ.ना.

पुढे चालू

(X) दृष्टीक्षोपात जिल्हा (नांदेड)

१	२	३	४	५
विस्) आदिवासी कल्याणकारी योजना				
आदिवासी किरता आश्रम शाळा विधार्थी		संख्या	उ.ना.	उ.ना.
एकवीस) मागासवर्गियासाठी कल्याणकारी योजना				
मागास वर्गियासाठी वस्तोगृहे		संख्या	उ.ना.	उ.ना.
वस्तोगृहात राहणारे विधार्थी		"-	उ.ना.	उ.ना.
बावीस) जिल्हा नियोजन				
१) धार्जिक योजनेतील सर्वसाधारण तरतूद (१९८५-८६)		रुपये कोटोत	२३.९६	१,७२८
२) अनुशोधा भ्रमण काढण्यासाठी तरतूद (१९८६-८७)		"-	उ.ना.	२५०
तेविस्) नागरी पुरवठा				
१) रास्त भावाची दुकाने (१९८५)		संख्या	१,६२८	३३,००५
२) भासकोय गुदामे		"-	उ.ना.	उ.ना.
३) साठा (वस्तु अनुसार)		"-	उ.ना.	उ.ना.

टिप:- १) x = अस्थायी स्वरूपाची

२) उ.ना. = उपलब्ध नाही.

धोरे/-